

תפ"ח 67483/07/19 - מדינת ישראל נגד ודים קוזלוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 67483-07-19 מדינת ישראל נ' קוזלוב(עציר)

בפני	כבוד סגנית הנשיאה, השופטת רז-לוי - אב"ד
	כבוד השופטת שלו
	כבוד השופט משניות
בעניין:	המאשימה
	מדינת ישראל
	ע"י עו"ד גיורא חזן - פמ"ד
נגד	
הנאשם	ודים קוזלוב
	ע"י עו"ד ניל סיימון - ס.צ.

גזר דין

ס. הנשיאה, השופטת י. רז לוי - אב"ד

הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

כעולה מקביעותינו בהכרעת הדין ביחס לעובדות שהוכחו בפנינו, הנאשם והמתלוננת הכירו על רקע יחסי שכנות כאשר הנאשם התגורר בביתה של שכנתה של המתלוננת והיו ביניהם יחסים טובים. המתלוננת סיפרה בעדותה כי הנאשם היה מבקש ממנה כסף ומספר לה כי הוא צריך זאת לתרופות, אוכל או סיגריות, היא הייתה מלווה לו והוא תמיד היה מחזיר בזמן.

בפעם האחרונה שהנאשם ביקש ממנה, הלווהה המתלוננת לנאשם 230 ₪ וטרם השיב לה. שבועיים קודם האירוע המתלוננת פגשה את הנאשם ושאלה אותו מתי הוא מתכוון להשיב לה את כספה והוא אמר לה שבקרוב אך שזו תהיה הפעם האחרונה.

ביום 18.7.2019 בשעה 06:00 המתלוננת שמעה צלצול בדלת ביתה. המתלוננת התעוררה וניגשה אל הדלת, שאלה מי זה והנאשם השיב כי זה הוא וכי הביא לה את הכסף. המתלוננת פתחה לנאשם את הדלת ושאלה אותו מדוע הגיע בשעה כה מוקדמת, והנאשם השיב לה כי ככה צריך וכי הוא לא באמת הביא את הכסף. המתלוננת העידה, כי לאחר מכן בתוך שניה ממש ועוד בהיותם ליד הדלת הנאשם כך שרוך אשר הביא עימו סביב צווארה והתחיל לחנוק אותה, כשהוא אוחז בשרוך בשתי ידיו. לאחר מכן הנאשם תפס בשיערה, הטיח את ראשה באדן הדלת וזרק אותה אל הרצפה. הנאשם התיישב מעליה והחל לחנוק אותה. המתלוננת אשר הבינה כי חייה בסכנה בעטה בכל כוחה באמצעות רגליה בדלת החדר של בנה ובשלב כלשהו איבדה את הכרתה. המתלוננת העידה כי מאוחר יותר התעוררה למשמע קולו של בנה שקרא לה להתעורר.

בנה של המתלוננת סיפר בעדותו כי: "לפתע שמע רעשים ודפיקות ולאחר מכן הדפיקות התחזקו והוא הבין שקרה משהו: "נבהלתי ויצאתי פתחתי את הדלת כשאני פותח את הדלת אני רואה את הרגליים של אמא שלי. על

הרצפה. כאילו פתחתי את הדלת ואני ראיתי שוודים יושב על אמא שלי והידיים שלו על הצוואר שלה", והמשיך בתיאורו - "אני רואה אותו יושב על אמא שלי עם הידיים על הצוואר ככה אני ראיתי את זה בהתחלה. נכנסתי למצב שאני הייתי צריך לפעול מהר ותפסתי אותו ככה ביד ובצוואר", תוך שהדגים תנועת לפיתה עם הידיים" (עמ' 4 להכרעת הדין).

בנה של המתלוננת סיפר, כי משך את הנאשם אחורה כדי לנטרל אותו, נפל יחד עם הנאשם והמשיך להחזיקו עד שנחלש. לאחר מכן הביט אל אימו וראה כי היא אינה בהכרה, צעק לאימו תוך שהוא מחזיק את הנאשם, וכאשר הרגיש שהנאשם נחלש רץ לאימו להעיר אותה וכשהסתובב לכיוון הנאשם, ראה כי הוא איננו בדירה כבר. לאחר מכן נעל את הדלת והתקשר למשטרה.

הבן ציין כי עוד לפני שהמשטרה הגיעה, המתלוננת חזרה להכרה והוא הרים אותה מהרצפה לכורסא בסלון, לאחר מכן היא פונתה לבית החולים.

נציין כי לצד קביעותנו כאמור, טענות הנאשם ביחס לתחולת סייג השכרות וסייג אי השפיות נדחו על ידינו בהכרעת הדין.

תסקיר נפגעת העבירה

המתלוננת בת 77, אלמנה ואם לבן יחיד ולה שני נכדים, והיא מתגוררת בגפה. המתלוננת מתמודדת עם מצב בריאותי מורכב בשל מחלת סכרת ויתר לחץ דם. תואר כי לדבריה של המתלוננת מאז האירוע היא מתמודדת עם כאבים כרוניים בגבה וחווה קשיי הליכה וניידות.

עורכת התסקיר ציינה כי המתלוננת מספרת בכאב רב על אירוע הפגיעה ובולט כי מדובר בזיכרון טראומטי עבודה, כאשר גם כיום לאחר 3 שנים היא מוצפת בתכנים קשים מאותו אירוע, עד כדי כך שהיא איננה מצליחה להמשיך בחייה כפי שהיו קודם. צוין כי אירוע הפגיעה ערער את תפיסתה העצמית החיובית ואת חווית החוסן אשר היוו עבודה מקום משמעותי לתחושת ביטחון ומוגנות.

משיחה עם המתלוננת עלה כי טרם הפגיעה היא תפקדה באופן עצמאי, והתניידה באופן עצמאי תוך הסתייעות מספר שעות בשבוע במטפלת מטעם הביטוח הלאומי. הפגיעה בה הפגישה אותה עם מוגבלות גילה וכתוצאה מכך הואצו תהליכי ההתדרדרות הטבעיים של הזיקנה. על כן, התרשמות עורכת התסקיר הינה כי תחום הפגיעה המרכזי קשור בהידרדרות במצבה הבריאותי וביכולת התנועה המוגבלת כיום המצריכה הסתייעות במכשיר תומך הליכה. המתלוננת סובלת מכאבים כרוניים בגבה, מתקשה בהליכה וחווה כאב בירידה ממדרגות הבית. על רקע מגבלותיה היא אינה מצליחה לבשל או להחזיק דברים מעט כבדים, ובשל מגבלותיה הועלתה באופן משמעותי מכסת שעות הסיוע מהמטפלת לה היא זכאית מהביטוח הלאומי.

התרשמות עורכת התסקיר הינה כי מעבר לפגיעה הפיזית, ההתמודדות הרגשית עם המוגבלות והיותה תלויה באחרים קשה עבור המתלוננת ומהווה תחום נזק נוסף ועצמאי אשר מסב לה נזק עצום. בין היתר שיתפה המתלוננת, כי על רקע חרדתה להישאר בביתה לבדה, בחודשים שלאחר הפגיעה בנה לא עבד והיה לצידה במשך רוב שעות היום.

עוד צוין, כי ההתרשמות הינה שאירוע הפגיעה במתלוננת ניפץ את תחושת השלווה וההשלמה המאפיינת את השלב ההתפתחותי בו היא נמצאת במסגרת תהליך ההזדקנות, זאת בהתאם לספרות המקצועית.

צוין כי המתלוננת שיתפה שהיא חווה חרדה ופחדים באופן יומיומי, כאשר כל צלצול בדלת מהווה עבורה טריגר להצפה

של פלשבק מהאירוע, וכי מלבד בנה והמטפלת היא אינה פותחת את הדלת לאף אחד. המתלוננת אף הציגה את המצלמות אשר הותקנו על מנת לאפשר לה לראות מי עומד בכניסה. עוד שיתפה המתלוננת בקשיי שינה וסיוטים בהם הנאשם שב לפגוע בה, מתוך חשש שישתחרר מהכלא ויפגע בה. עורכת התסקיר התרשמה כי המתלוננת סובלת ממתח, חרדה ודריכות מפני אירוע קשה ופתאומי שצפוי לפגוע בה שוב, כאשר ניכר שהמתלוננת משקיעה משאבים נפשיים משמעותיים בהתמודדות עם הדריכות שחוזה. בשל תסמיני חרדה אלו המתלוננת מקבלת טיפול תרופתי.

עוד צוין כי המתלוננת שיתפה בקושי הרב שחוותה בעקבות התנהלות ההליך המשפטי בייחוד סביב מתן עדותה. עם זאת, על אף המאמץ הפיזי והנפשי היה חשוב למתלוננת להציג את תמונת הנזקים.

תחום נזק נוסף קשור לפגיעה במתלוננת בביתה שלה, במיוחד עבור אנשים מבוגרים, כאשר במקרה זה בעקבות מעשיו של הנאשם מתקשה הבית להוות עבור המתלוננת מקום מוגן ובטוח. ויותר מכך, ביתה מהווה עבורה תזכורת יומיומית כואבת לאירוע הפגיעה.

מעבר לכך, המתלוננת חווה פגיעה בתחושת האמון שלה באחרים ותחושת בגידה מהנאשם. לתפיסת המתלוננת אם אדם מוכר לה אשר לו סייעה פגע בה בצורה כה קשה, לא מן הנמנע שגם אחרים ינסו לפגוע בה. התרשמות עורכת התסקיר הינה מחוייבת בדידות האופפת כיום את חייה של המתלוננת. למרות שבנה מסייע לה, המתלוננת נוטה כיום לסגירות שהיא תופעה הקיימת אצל אוכלוסייה מבוגרת, אך הקושי של המתלוננת התעצם עוד יותר בשל הפגיעה.

עורכת התסקיר ממליצה כי כחלק מההכרה בפגיעות ובנזקים שנגרמו למתלוננת על מנת לאפשר לה מרחב גדול יותר של סיוע במצבה, יוטל על הנאשם בין היתר פיצוי כספי משמעותי.

תסקיר נאשם

הנאשם, כבן 52, גרוש ואב לשני בנים, אשר מעל עשור הוא אינו בקשר עימם. טרם מעצרו התגורר בגפו ועבד כמלגזן. הנאשם תיאר אורח חיים התמכרותי. צוין כי לנאשם רקע פלילי. הוא הופנה בעבר לשירות המבחן בין השנים 2007-2018 על רקע קשייו להכיר בבעיית התנהגותו האלימה ובבעיית ההתמכרות, ושירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

צוין כי הנאשם סיפר שבגיל 14 החל לצרוך אלכוהול באופן מזדמן ועם הזמן החל לצרוך אלכוהול באופן אינטנסיבי ובכמויות גדולות. לפני כעשרים שנה החל לצרוך סמים המכילים קנבואידים וכן תיאר שימוש בסמי פיצוציות - נייס גאי. בתקופה בה חווה את אובדן של אמו ואחותו (אשר נפטרו באותה שנה), העמיק את התמכרותו לסמים והחל לצרוך מדבקות מסוג פנטולין כדי להקלות את הכאב הרגשי. הנאשם מסר כי לצד אורח חיים התמכרותי הצליח לשמור על יציבות תעסוקתית.

אשר ליחסו לעבירה, צוין כי הנאשם הביע עמדה קורבנית למעצרו והכחיש את המיוחס לו. הוא תיאר שהגיע לביתה של המתלוננת לפני יציאתו לעבודה כדי להחזיר למתלוננת את כספה. לדבריו המתלוננת כעסה עליו על אי החזרת החוב במועד מוקדם יותר והחלה לקלל אותו. הנאשם שלל שתקף את המתלוננת, וטען כי בנה של המתלוננת שמע את הצעקות של אמו ודחף אותו ושניהם נפלו על הריצפה.

מבחינת תנאי המעצר מסר שהוא עצור כשלוש שנים, מטופל תרופתית ונוטל תחליף סם.

אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם בעל יכולת ביטוי תקינה, בעל דפוסי התנהגות עברייניים מושרשים המנהל אורח חיים שולי והתמכרותי במשך שנים. עם זאת, ניכר כי הוא מסוגל לשמר מסגרת תעסוקתית יציבה כאשר בשיחה הצהיר באופן ראשוני על נזקקות טיפולית.

בהערכת גורמי הסיכון נלקח בחשבון אופי העבירה והפגיעה במתלוננת; העובדה שמדובר באדם הנעדר מערכות תמיכה; מעורבותו הקודמת של הנאשם בפלילים כאשר התקשה לקחת אחריות על אורחות חייו לרבות הכחשת המיזחס לו. כמו כן, שירות המבחן התרשם כי סנקציות עונשיות שהוטלו בעבר על הנאשם לא היו גורם מרתיע עבורו, ובהקשר זה ניכר כי הוא מתקשה להציב לעצמו גבולות פנימיים להתנהגותו והוא מונע מתוך צורך לממש את צרכיו הרגשיים. עוד נלקח בחשבון כי לנאשם בעיית התמכרות וכי להערכת שירות המבחן הבעת הרצון שלו לערוך שינוי באורחות חייו הינה מילולית בלבד ולא מבוססת על תובנה עמוקה, אלא מתוך מטרה להשפיע על ההליך הפלילי. עוד נלקחה בחשבון העובדה שהנאשם נעדר מערכת תמיכה משמעותית המגנה התנהגות עוברת חוק.

מתוך פרמטרים אלו שירות המבחן התרשם מקיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום האלימות והסמים. בהערכת הסיכוי שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם מבוגר מכור לסמים, המצהיר באופן ראשוני בלבד על רצונו להשתלב בהליך טיפולי אינטנסיבי.

אשר לטיפול צוין, כי הנאשם בעל מודעות ראשונית לבעיית התמכרות, כי אין בידו לממן את התשלום הראשוני לצורך שילובו בטיפול בקהילה וכי אין בידו להציג ערב מגבה. כמו כן נדרשת שליטה בשפה העברית לצורך הפנייתו לטיפול, כאשר שירות המבחן הביע ספקנות ביחס לכוחותיו של הנאשם להתמיד במסגרת, בשל העובדה שהוא מתקשה לקחת אחריות.

לאור האמור המליץ שירות המבחן להטיל ענישה מרתיעה שתבהיר את חומרת העבירה. וכן הטלת עונש מותנה לחיזוק הגבולות הרופפים בנוסף לפיצוי לנפגעת העבירה. כמו כן הומלץ לנסות לשלב את הנאשם בטיפול בתחום ההתמכרויות במהלך המאסר.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טען כי עבירת ניסיון הרצח הינה מהחמורות שבספר החוקים וכי הנאשם במעשיו פגע בערך המוגן של קדושת החיים.

הפגיעה בערך זה הינה חמורה שכן, הנאשם הגיע לבית המתלוננת כשהוא נחוש לפגוע בה ולשם כך הצטייד מראש בשרוך על מנת לחנוק אותה ותקף אותה מיד כשפתחה את הדלת. מעבר לכך לא מדובר באירוע רגעי אלא בתקיפה מתמשכת - הנאשם משך בשערות ראשה של המתלוננת, הטיח אותה בקיר וחנוק אותה בכוח וכל זאת בזמן רב יחסית עד לאובדן הכרתה של המתלוננת ולגרימת חבלות בצווארה. השליטה על האירוע הייתה מתחילתו ועד סופו בידי הנאשם, שלא חדל ממעשיו ביוזמתו אלא רק בעקבות התערבות בנה של המתלוננת.

עוד הודגש, כי העובדה שהנאשם תקף את המתלוננת, אישה קשישה הסובלת מבעיות בריאותיות שונות באכזריות הינה נסיבה לחומרא וכך גם הנזקים הפיזיים והנפשיים שנגרמו לה. נסיבה נוספת לחומרא היא ניצול האמון שנתנה המתלוננת בנאשם, מה שגרם לה לפתוח לו את דלת ביתה בשעה כה מוקדמת בבוקר, והעובדה שהפגיעה בוצעה תוך ניצול לרעה של האמון שהיא נתנה בנאשם העצימה את הפגיעה הנפשית.

עוד נטען כי כפסע היה בין הנאשם ובין השלמת זממו. במקרה זה - הגעת הנאשם בשעה מוקדמת לדירת המתלוננת, הצטיידותו בשרוך לשם חניקתה והגעתו לדירה כשהוא חדור מטרה להמיתה, כל אלו מהווים תכנון מוקדם או הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית לפי סעיף 301א(1), וזאת אף שעבירת ניסיון הרצח לא שונתה בעקבות תיקון 137 לחוק העונשין. כמו כן, מעשיו עולים כדי "אכזריות מיוחדת" לפי סעיף 301א(7) לחוק העונשין. על כן טען ב"כ המאשימה כי אילו היה הנאשם משלים את זממו, הוא היה צפוי להרשעה בעבירת המתה בנסיבות מחמירות, וגם מסיבה זו יש לקבוע מתחם ענישה מחמיר.

אשר למדיניות הענישה, הפנה ב"כ המאשימה למספר פסקי דין אשר יסקרו בהמשך.

לדידה של המאשימה מתחם העונש ההולם במקרה זה הינו בין 14 ל- 18 שנות מאסר בפועל.

באשר לפיצוי למתלוננת, צוין כי בתי המשפט פסקו בעבירות אלו פיצויים בסכומים גבוהים לנפגעי עבירה, במטרה לשקף את חומרת הפגיעה, תוך שקילת הנזק אשר נגרם לנפגעי העבירה ואת הצורך לסייע לשיקומם. במקרה זה התסקיר מפרט את הנזק הכלכלי אשר נגרם למתלוננת וממליץ על פיצוי כספי הולם בהתאם לתמונת הנזקים וכך עתר אף ב"כ המאשימה.

אשר לגזירת העונש בתוך המתחם נטען כי עדותו של הנאשם בבית המשפט הותירה רושם שלילי וגרסתו התפתחה והשתנתה. נטען עוד כי אומנם זו זכותו המלאה של נאשם לנהל את משפטו אולם הוא לא יהא זכאי להקלה בעונש השמורה לאלו הלוקחים אחריות על מעשיהם. מעבר לכך, אין זו הסתבכותו הראשונה של הנאשם בפלילים. לחובתו 8 הרשעות קודמות בשורה של עבירות סמים לצריכה עצמית, רכוש ואלימות והוא ריצה בעבר עונשי מאסר קצרים.

מן התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה, כי הנאשם עודנו לא נוטל אחריות על מעשיו ומאשים את המתלוננת ובנה, וכי רצונו של הנאשם לשנות את אורחות חייו מילולי בלבד ובא מתוך רצון להשפיע לטובה על ההליך הפלילי. כן עולה רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק בתחום האלימות והסמים, ואף שירות המבחן ממליץ על ענישה מרתיעה. נוכח כל האמור טען ב"כ המאשימה כי יש לגזור את עונשו של הנאשם בחלק העליון של המתחם ולהשית עליו פיצוי מקסימאלי למתלוננת וכן עונש מאסר על תנאי.

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם לא כפר בביצוע המעשים אלא ברכיב הכוונה של מעשיו "למעט ניואנסים קטנים" כלשונו. כמעט כל העובדות היו מוסכמות ולמעשה הנאשם בעיקר טען כי היה לו בלאק אאוט.

עוד ציין הסנגור, כי מן הפסיקה היום לא ברור מקומו של סעיף ניסיון הרצח לאחר השינוי שנעשה בעבירות ההמתה, כאשר לאחר השינוי ישנם כמה סוגים של עבירות המתה אך עבירת הניסיון נותרה אחת בעוד שבפועל יש מנעד של עבירות ניסיון לרצח, והמדובר למעשה במעין לאקונה בחוק. שכן כיום ישנה משמעות למעשה ולכוונה בהתאמה לסוג עבירת ההמתה, ומכאן לדידו יש לשנות את התפיסה בנוגע לכל עבירות ההמתה, ויש לכך השפעה גם על עבירת ניסיון הרצח שלא שונתה; ואין המדובר בענישה דיכוטומית כמו בעבר.

נוכח האמור טען ב"כ הנאשם, כי יש לשקול האם הפסיקה הקיימת כיום בעבירת ניסיון הרצח הינה רלוונטית (ובעניין זה הפנה לע"פ 5374/20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (12.04.2022)). הסינגור אף הוא הגיש פסיקה שתסקר בהמשך, תוך שהדגיש כי לאור השינוי ביחס לעבירות המתה יש לשקול אף את השוני בין מקרים שונים הנכללים בעבירת ניסיון הרצח.

לדידו מתחם הענישה הינו בין 8-9 שנים ברף התחתון ו- 11-12 שנים ברף העליון. במקרה זה העונש צריך להיגזר ברף התחתון שכן הנאשם לא ניסה לברוח מאחריות וניהול התיק היה בנוגע לכוונה.

אשר לנסיבותיו של הנאשם טען בא כוחו, כי הנאשם מכור לסמים ובתקופה הרלוונטית השתמש בנייס גיא, וגם בכלא הוא מקבל תחליף סם ולא מצליח לאסוף את הכוחות ולהיגמל מסמים. המדובר בנאשם קשה יום, המצליח להתקיים ולעבוד ולקיים חיים נורמטיביים לצד השימוש בסמים.

ביחס לעברו הפלילי, נטען כי עבירות האלימות בהן הורשע ישנות ויתר העבירות קשורות לסמים. מדובר בסוג המקרים של אנשים אומללים שנופלים לסמים ולא מקבלים עזרה.

אשר לתסקיר נפגע עבירה, אכן מתואר בו מצב קשה. עם זאת, יש לזכור כי על אף הפגיעה הנפשית המתוארת לא הוגשה חוות דעת פסיכולוג או פסיכיאטר. למתלוננת אין צלקות מהפגיעה הפיזית והיא לא נזקקה לאשפוז.

בנסיבות אלו סבור הסניגור, כי אנו מצויים ברף התחתון של החומרה בעבירות של ניסיון המתה.

דברי הנאשם לעונש

תחילה ציין הנאשם כי אינו רוצה לומר דבר אך בהמשך ציין "במחשבה שניה, אני רוצה לומר משהו. אני מצטער על המעשים שלי ולא התכוונתי להרוג אף אחד".

דין

המתלוננת, אישה קשישה אשר חייתה את חייה בשלווה בביתה, ולמרות קשיים בריאותיים הצליחה לתפקד באורח חיים עצמאי כשהיא חיה חיים מלאים ומהנים באופן המותאם לגילה, עם סיוע מינימלי. והנה באחת, שגרת חייה התנפצה ולמעשה רוסקה על ידי הנאשם, באותו פרץ אלימות נורא, אשר החל עוד בפתח ביתה - במקום שהיה עבורה עד לאותו רגע חוף מבטחים. ואם בכך לא די עוצמת הפגיעה מועצמת, כאשר הפגיעה מגיעה מאדם מוכר בו המתלוננת נתנה אמון ולו סייעה גם ברגעי קושי ומצוקה, וזאת אך מתוך טוב ליבה ויחסי השכנות ביניהם. המתלוננת נתנה אמון בנאשם ונהגה כלפיו בנדיבות וברוחב לב, כאשר מעת לעת הלוותה לנאשם כספים לאחר שביקש זאת ממנה, וזאת הגם שלא פעם הכסף שהלוותה לו היה מעותיה האחרונות ובלשונה - "הוצאתי מהארנק את הגרושים האחרונים" (עמ' 2 להכרעת הדין).

הנאשם הפתיע את המתלוננת כשהופיע בשעת בוקר מוקדמת וצלצל בדלת ביתה, כשהוא מצויד מבעוד מועד בשרוך שבאמצעותו חנק אותה. התכנון הברור של הנאשם עולה אף מכך שהנאשם מיד עם פתיחת הדלת על ידי המתלוננת, משזז לא חשדה כלל בדבר, התנפל עליה ללא אומר והחל לחנוק אותה באמצעות אותו השרוך ושתי ידי. המתלוננת אשר הבינה לאחר שהתעשתה מעט, כי הנאשם מנסה להורגה וכי חייה בסכנה, בעטה בשארית כוחותיה בדלת חדרו של בנה אשר ישן באותה העת, ובהמשך היא איבדה את הכרתה. אלא שבנה אשר התעורר למשמע הרעש שהקימה המתלוננת, יצא מחדרו, התעמת עם הנאשם ובסופו של דבר הצליח להבריחו, ובכך למעשה הציל את חייה.

הערכים המוגנים

עבירת ניסיון הרצח הינה מבין העבירות החמורות בספר החוקים בשל פגיעתה בערך העליון של קדושת החיים:

"העבירה שעניינה ניסיון לרצח היא מן החמורות שבספר החוקים, כאשר הערך המוגן בעבירה זו, הינו הערך העליון של קדושת חיי אדם. היסוד הנפשי והפוטנציאל לקיפוד חייו של אדם, הגלום בעבירה של ניסיון לרצח, ממחישים היטב את חומרתה של העבירה (ראו ע"פ 5797/11 צסן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.8.2012)). אשר על כן, מדיניות הענישה בעבירה זו, מחייבת גישה מחמירה, באופן ההולם את חומרת הפגיעה בזולת ואת מעמדו של הערך המוגן. שיקולים של גמול והרתעה, מקבלים את משקל הבכורה, ומחייבים להשית על מי שהורשע בניסיון לרצח עונש מאסר לתקופה ממושכת, הנמדדת בשנים ארוכות" [ע"פ 4372/13 אגנהו סיסאי נ' מדינת ישראל (06.08.2014)].

מעבר לפגיעתו החמורה של הנאשם בערכים המוגנים של קדושת החיים וזכותו של אדם לשלמות גופו ולתחושת בטחון בכל מקום ובעיקר בין כתלי ביתו, הנאשם במעשיו פגע באחד מעמודי התווך של כל חברה, כיבוד והכרת הטוב של מי שבא בימים ובנה את היסודות עליהם ניצב דור ההמשך. הנאשם רמס ערך זה כשתקף באכזריות את המתלוננת הקשישה על לא עוול בכפה, חנק אותה, הטיח את ראשה בדלת וכמעט גרם למותה.

"אין צורך להכביר במילים על חומרת מעשהו של המערער. פגיעה בקשישים ובחסרי ישע נמנית עם המעשים הנקלים והבזויים ביותר שידעה החברה. מעשים אלו פוגעים באופן חמור בביטחונם האישי של הקורבנות - ושל אוכלוסיות שלמות - ובזכותם להתקיים בכבוד וללא מורא. מעשים אלו אף משקפים דפוס התנהגות אנטי סוציאלי אשר מגלם בתוכו אכזריות ואדישות לנזק הנגרם לקורבן העבירה.." [ע"פ 6056/18 שלמה אדרי נ' מדינת ישראל (16.05.2019)].

על החומרה המיוחדת של עבירות אלימות המבוצעות כלפי האוכלוסיה הבוגרת ניתן ללמוד אף מכך שהמחוקק מצא לנכון לייחד עבירת תקיפה מיוחדת של "תקיפת זקן" (סעיף 368 לחוק העונשין) בגינה נקבע עונש מקסימלי חמור יותר מעבירות התקיפה האחרות.

נסיבות ביצוע העבירה

מבחינת נסיבות ביצוע העבירה, יש לשקול לחומרא את התכנון אשר קדם למעשה. הנאשם הגיע אל ביתה של המתלוננת בשעת בוקר מוקדמת, כשהוא מצויד בשרוך באמצעותו חנק את המתלוננת. כמו כן, הנאשם הוא המבצע היחיד של המעשים כאשר הוא לא הפסיק מיוזמתו את ביצוע המעשים, אלא בנה של המתלוננת הוא זה אשר תפס את הנאשם במהלך ביצוע החניקה ומנע ממנו להמשיך להשלים את זממו ולגרור למותה של המתלוננת.

מעבר לכך, נסיבות ביצוע העבירה מתאפיינות באכזריות ובאופן פעולה אנטי סוציאלי מובהק. הנאשם ניצל את ההכרות הקודמת עם המתלוננת ואת האמון שנתנה בו, לצד היותה של המתלוננת אישה קשישה, כדי לבצע את זממו. הנאשם ניצל את כוחו והיתרון הפיזי שלו, אל מול חוסר הישע של המתלוננת והעדר היכולת להתנגד לו.

חומרת פגיעתו של הנאשם מתעצמת בכך שהנאשם בחר לבצע את זממו בביתה של המתלוננת, מקום אשר אמור להיות עבורה כמקום מבטחים, ובכך פגע בתחושת המוגנות של המתלוננת בין כתלי ביתה היא, פגיעה אשר מועצמת בשל גילה.

אשר לנזק שנגרם מביצוע מעשיו של הנאשם, כפי שעולה מתסקיר נפגעת העבירה נגרם שבר נורא בחייה, לאחר

שבאירוע מושא כתב האישום חוותה אלימות קשה, וכן פחד וחרדה קיומיים שהותירו אותה עם תסמינים פוסט טראומתיים. הנזק הקשה שנגרם לה מתבטא במספר מישורי חיים, ואותם תפקודים במישורי חיים שונים שנפגעו, לא ישובו וקשה יהיה להעמידם על מכונם, וביתר שאת בשל גילה המבוגר והקושי המועצם בגיל כזה לעבור תהליכי שיקום.

הפגיעה של הנאשם במתלוננת ניכרת הן במישור הנפשי והן במישור הפיזי. במישור הפיזי מצבה של המתלוננת הדרדר בעקבות פגיעתו של הנאשם ותפקודה הכללי נפגע באופן יומיומי. המתלוננת איבדה את יכולתה להתנהל באופן עצמאי כמעט ללא תלות באחרים, כאשר כיום היא מוגבלת במצבה הבריאותי וביכולת התנועה, וגם תפקודה בבית נפגע. תלותה של המתלוננת ומוגבלותה משליכה גם על מצבה הנפשי, גורמת לירידה במצב הרוח, לחרדות, לאובדן אמון ובטחון בעצמה, בעולם ובבני אדם.

מעבר לכך כפי שצוין בתסקיר נפגעת העבירה, המתלוננת סובלת מתסמינים פוסט טראומטיים קשים, מחרדה, חיה בדריכות לאחר הפגיעה בתחושת האמון שלה באחרים בעקבות מעשיו של הנאשם, ולאור ההתדרדרות שחלה במצבה הנפשי המתלוננת בגין האמור, נזקקת לטיפול. עוד צוין בתסקיר כי לאור גילה המתקדם, קיים חשש שעם חלוף הזמן יגבר הסיכון להעמקת הנזקים ולהתדרדרות נוספת במצבה.

בע"פ 1660/19 **Edika Kvartskhava** נ' **מדינת ישראל** (23.10.2019) עמד בית המשפט על הנזק והחומרה שבשוד קשישים, והדברים יפים על דרך ההיקש ובשינויים המתחייבים גם לענייננו:

"בית משפט זה גם עמד פעמים רבות על תפקידו בהגנה על קשישים וחסרי ישע, תוך הדגשה של ההשלכות האישיות החברתיות הקשות הנלוות לתופעה של שוד קשישים...לא רק קורבן השוד נפגע. נפגעים עמו כל הנמנים על שכבות הגיל האלה - המאבדים את הביטחון ביכולתם לקיים חיים עצמאיים, ונפגעים באיכות חייהם בשל עצם החרדה שמוטבעת בהם בעת שהם לומדים על ביצוע העבירות מסוג זה. קורבנות אלה שכבר נפגעו ואלה שחוששים מפגיעה, מאבדים את שלווה נפשם. זוהי פגיעה באוכלוסיה שלמה של מבוגרים ובני משפחתם" (ע"פ 2800/08 מדינת ישראל נ' דוידוב [פורסם בנבו] (21.7.2008))."

אשר לטענות הסניגור ביחס לתיקון הנוגע לעבירות ההמתה, יצוין כי בשלב זה טרם תוקנה עבירת ניסיון הרצח והיא עומדת על כנה. מכל מקום נוכח נסיבות ביצוע העבירה, דהיינו קיומו של תכנון מוקדם והצטיידות בכלי (השרוך) לצורך ביצוע העבירה, לא ניתן לומר כי העבירה מצויה ברף הנמוך של החומרה. מעבר לכך, בהצעת החוק הייתה כוונה להחמיר את העונש בגין עבירה של ניסיון רצח כך שלא ניתן לקבל את טענת הסניגור כי התיקון לחוק יש בו כדי להקל דווקא עם הנאשם (הצעת חוק לתיקון חוק העונשין, התשל"ז - 1977, ה"ח הממשלה תשע"ו 972 עמ' 166, עמ' 179).

מדיניות הענישה הנהוגה

לצורך הוכחת מדיניות הענישה הנהוגה, הפנו באי כח הצדדים לפסקי דין רבים. להלן יפורטו פסקי הדין אשר רלוונטיים לנסיבות בענייננו ולעבירה בה הורשע הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנה, בין היתר, לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 413/10 פלוגי נ' מדינת ישראל (23.03.2011) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח. בהתאם לעובדות המתוארות שם, המערער נטל גרזן אשר היה מונח מתחת למזרן מיטתו וחבט בראשה ובצווארה של אשתו מספר פעמים בלי שום סיבה נראית לעין. כתוצאה מהחבטות נגרמו למתלוננת, בין היתר, חבלות וחתכים מרובים בפנים ובצוואר וכן שברים בחלקים שונים של גולגולתה. המערער נדון ל- 14 שנות מאסר, וערעורו על חומרת העונש נדחה.

ע"פ 4737/18 ברק נגר נ' מדינת ישראל (12.05.2020) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בניסיון רצח, שלילת כושר התנגדות לשם ביצוע עבירה, פציעה בנסיבות מחמירות, שיבוש הליכי משפט, והיזק לבעל חיים. בין המערער למתלונן היו קשרי ידידות. המערער הזמין את המתלונן לביתו ועודד אותו לשתות כמות גדולה של אלכוהול, לאחר שהמיס לתוך כוסו כמות גדולה של כדורי הרגעה וכדור שינה. משנתערפלו חושיו של המתלונן, המערער פרס שקיות אשפה על הריצפה, הפשיט את המתלונן, קשר את רגליו, אחז בסכין יפנית והתיישב על בטנו של המתלונן. המתלונן התעורר ושאל את המערער לפשר מעשיו, והמערער בתגובה השליך את הסכין והשיב למתלונן כי הוא רוצה לנשקו, והמתלונן סירב.

לאחר שהמתלונן נרדם שוב, המערער חתך אותו באמצעות סכין יפנית שלוש פעמים לאורך צד שמאל של צווארו והחל לחנוק אותו באמצעות שתי ידיו. המתלונן התעורר משנתו וביקש מהמערער לחדול, תוך שהוא אומר לו שאינו מצליח לנשום. המערער המשיך לחנוק את המתלונן ולהיאבק בו, הטיח את ראשו ברצפה והלם בו באגרופיו בפניו. לבסוף, המתלונן הצליח להלום בראשו של המערער ונמלט מהדירה בעודו עירום ושותת דם. צוין כי המערער ביצע פעולות הכנה קודם האירוע בכך שהצטייד בחבל ורכש כדורים. כמו כן, יומיים קודם המית את חתולו של בעל הדירה בה שהה בדקירות סכין מטבח וכן המית גורת כלבים באמצעות חתכים בצווארה בסכין יפנית. בית המשפט השית על המערער 12 שנות מאסר, וערעורו נדחה.

ע"פ 8944/14 עמאר סואעד נ' מדינת ישראל (08.01.2017) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של ניסיון לרצח, החזקת סכין וגניבה. בית המשפט קבע מתחם עונש בין 10-18 ונגזרו עליו 15 שנות מאסר. המערער ניסה לרצוח מתנדבת בשירות הלאומי לאחר שלא נענתה לחיזוריו. יום אחד הבחינה המתלוננת כי המערער נועץ בה מבטים וביקשה ממנו לחדול. המערער זעם על דבריה והחליט לרצוח אותה. למחרת הצטייד בסכין מטבח וארב לה. המערער פתח את דלת רכבה והחל לדקור אותה ולאחר מכן הוציא אותה מן הרכב והמשיך לדקור אותה כשהיא על הריצפה. לאחר מכן נמלט מהמקום. הערעור נדחה בבית המשפט העליון.

בע"פ 4221/13 אייל ואנוני נ' מדינת ישראל (26.03.2015), המערער הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה כאשר מדובר בהטחה של אבן על ראשה של המתלוננת ודקירות רבות, ונקבע מתחם של בין 6 ל 13 שנות מאסר והמערער נדון ל 10 שנות מאסר, כאשר ב"כ המאשימה ציין כי שם דובר במערער שהודה וחסך את עדות המתלוננת והורשע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה הפחותה בחומרתה מעבירה של ניסיון רצח, ועל כן כאן מתחם העונש ההולם צריך להיות חמור בהרבה.

הסניגור הפנה אף הוא לפסיקה ממנה ביקש ללמוד על מתחם העונש ההולם, כאשר ציין שהמדובר במקרים חמורים יותר מענייננו:

תפ"ח 50337-07-18 מדינת ישראל נ' יעקובי (10.2.20) - הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון רצח לאחר ניהול הוכחות. הנאשם והמתלונן אשר היה הקב"ט בבר אליו הגיע הנאשם התווכחו בבר. הנאשם יצא מהבר והשיג סכין יפנית.

המתלונן אמר לנאשם שעליו לשלם את החשבון שהותיר בבר לאחר שיצא, והנאשם ביקש ממנו לבוא עמו הצידה בטענה שהוא רוצה להוציא כסף, ואז שלף סכין ושיסוף את גרונו פעמיים. המתלונן הצליח להדוף את הנאשם וברח. מותב זה קבע מתחם שבין 10-15 שנות מאסר והטיל על הנאשם 12.5 שנות מאסר, כאשר נטען כי הנסיבות בעניינו קלות יותר.

תפ"ח (מחוזי ת"א) 22963-11-19 **מדינת ישראל נ' שלמה חיים פרידריך** (04.10.2021) - הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח. הנאשם והמתלוננת היו נשואים ויחסיהם עלו על שרטון. הנאשם ארב למתלוננת ולאחר שיצאה מן הבית הסתער עליה כשהוא אוחז בשתי סכינים ודקר אותה בפלג גופה העליון. אחד השכנים אשר ראה את המתרחש מחלון ביתו, הגיע לזירת האירוע והצליח להפריד בין הנאשם ובין המתלוננת. בית המשפט קבע מתחם שבין 11-16 שנות מאסר והשית על הנאשם 14 שנות מאסר, וגם ביחס לפסק דין זה נטען כי הנסיבות כאן קלות בהרבה בכל המובנים וכי שם דובר בריבוי מקרים.

ע"פ 3011/17 **מיכה מכלוף פרץ נ' מדינת ישראל** (31.1.2019) המערער הורשע בעבירות של ניסיון רצח, גרימת חבלה בנסיבות מחמירות, שלוש עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, שתי עבירות אימים, כליאת שווא, החזקת סכין והיזק בזדון ונגזרו על המערער 14 שנות מאסר. פסק הדין מתאר נסיבות שונות מעניינו של אלימות מתמשכת כלפי בת זוג, אשר בסופה הסיע את המתלוננת ליערות הכרמל, מנע את יציאתה מהרכב ודקר אותה 9 דקירות. המערער הותיר אותה בשול הכביש ונסע מהמקום, והמתלוננת פונתה לבית החולים במצב של סכנת חיים.

ע"פ 1474/14 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (15.12.2015) - מדובר במקרה שנסיבותיו שונות מעניינו, שבו המערער הורשע בניסיון רצח של בת זוגתו לעיני ילדיו ותקיפת קטין.

מצאנו להפנות גם לפסקי דין נוספים:

ע"פ 6962/17 **אברהם קשת נ' מדינת ישראל** (24.8.2020) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח וחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בין המערער למתלונן הייתה היכרות מוקדמת, יום אחד החליט המערער להרוג את המתלונן והגיע לדירתו כשהוא מצויד בסכין וגז מדמיע. השניים ישבו ושוחחו ולפתע המערער ניסה לשסף למתלונן את גרונו, המתלונן נאבק והמערער דקר אותו בגופו. בשלב מסוים המתלונן הצליח לברוח ולצעוק לעזרה, ועובר אורח שהיה במקום הוציא אותו מהדירה. בית המשפט המחוזי השית על המערער 18 שנות מאסר בפועל ופיצוי בסך של 150,000 ₪, והערעור נדחה. מדובר במקרה בעל חומרה רבה יותר מעניינו בשים לב למעשים עצמם. עם זאת במקרה דנן קיים פן של חומרה בכך שהעבירה בוצעה כלפי אדם מבוגר.

ע"פ 4144/17 **רמזי חרוטדינוב נ' מדינת ישראל** (22.03.2018) - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח והחזקת סכין שלא כדין. המערער התגורר בדירה ששכר מהמתלונן. המערער דקר את המתלונן עת הגיע לדירה לצורך הסדרת חוב שכר הדירה שהמערער היה חייב לו. המערער דקר את המתלונן 11 פעמים, מתוכן 3 דקירות מסכנות חיים, כאשר המתלונן התחנן על חייו ולבסוף הצליח להדוף את המערער ולברוח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם בין 12 ל-16 שנות מאסר בפועל והטיל עליו 14 שנות מאסר, ובית המשפט העליון דחה את הערעור. אכן, מדובר במקרה בו הפגיעה הפיזית הינה חמורה בהרבה מעניינו. עם זאת בעניינו ישנה נסיבה מחמירה הקשורה לגילה של המתלוננת כאמור.

ע"פ 2555/15 **מחמד מוהלוס נ' מדינת ישראל** (19.07.2016) - הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירה של

ניסיון רצח. המערער ביחד עם שני חברים שתו משקאות אלכוהוליים. בשובם הביתה פגשו במתלונן, וללא כל תגרה או התגרות קודמת מצידו תפסו חבריו של המערער את המתלונן, והמערער שלף סכין יפנית ושיסף באמצעותה את גרונו של המתלונן. לאחר מכן הפילו אותו על הקרקע בזמן שהמערער ממשיך לתוקפו באמצעות סכין, ועזבוהו במקום כשהוא מדמם; והמתלונן פונה משם במצב קריטי ונזקק להחייאה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שבין 10 ל- 16 שנות מאסר בפועל וגזר על המערער 15 שנות מאסר. המערער לא נטל אחריות ונעדר עבר פלילי (ראו גז"ד בבית המשפט המחוזי - תפ"ח (י-ם) 50407-05-13). בית המשפט העליון ציין כי מדובר בעונש שאינו קל ובמערער ללא עבר פלילי, אך אין הצדקה להתערב בעונש שכן הוא הולם את חומרת המעשה ואת הנסיבות המחמירות של האירוע.

לאור כל המקובץ, ולאחר ששקלנו את מכלול נסיבותיו של המקרה שבפנינו, ובהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מצאנו כי מתחם העונש ההולם הינו בין 10 לבין 15 שנות מאסר.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם

בגזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם יש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות לביצוע העבירה. מאחר שלא הובאו נימוקים המצדיקים חריגה לקולא או לחומרא מהמתחם האמור, יש לגזור את עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע לעיל.

לחובתו של הנאשם יש לזקוף את עברו הפלילי - לנאשם 8 הרשעות קודמות בעבירות אלימות, רכוש וסמים לצריכה עצמית.

כמו כן, אף שאין לזקוף לחובתו של הנאשם את כפירתו ואת העובדה שנשמעו ראיות בתיק זה, לא ניתן גם לזקוף לזכותו את הנסיבות הנגזרות מנטילת אחריות והבעת חרטה, ומהודאה שהייתה יכולה לחסוך את עדות המתלוננת, אשר כעולה מן התסקיר ומעדותה בפנינו הייתה לא פשוטה עבורה (ראו למשל ע"פ 1685/16 פלוני נ' מדינת ישראל (18.06.2017); ע"פ 10058/17 יאסר יונס נ' מדינת ישראל (03.07.2019)).

יתרה מכך, מתסקיר הנאשם עולה כי הוא עודנו מחזיק בעמדה קורבנית ומכחיש את ביצוע המעשים, תוך שהוא מטיל את האשמה על המתלוננת ובנה. מכאן שטענת ההגנה כי הנאשם הכחיש רק את הכוונה שיוחסה לו בביצוע המעשים והודה בביצוע המעשים עצמם, אינה יכולה לעמוד ואין בידנו לקבלה.

בנוסף לכך, עולה מתסקיר שירות המבחן כי הנאשם אינו מגלה כל רצון אמיתי לגמילה או שיקום, ולמעשה הוא מנהל אורח חיים עברייני מזה שנים רבות, הגם שהוא מצליח בחלק מן הזמן לעבוד ולנהל אורח חיים תקין על פניו. נוכח בעיית ההתמכרות רבת השנים של הנאשם והעדר כל רצון אמיתי לטיפול, ובהתחשב באורח חייו והתנהלותו עד כה, הרושם הוא כי מדובר בנאשם אשר רמת מסוכנותו להישנות ביצוע עבירות אלימות וסמים הינה גבוהה, ועניין זה יש לזקוף לחובתו אף משיקול של הרתעת היחיד.

לקולא שקלנו את מצבו של הנאשם אשר מכור מזה שנים לסמים ונעדר כל משפחה או סביבה תומכת.

לאחר שקלול כל הנסיבות שפורטו לעיל, יש להעמיד את עונש המאסר שיוטל על הנאשם מעל מחצית המתחם שנקבע.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 13 שנים, מיום מעצרו 18.7.2019.
 - ב. מאסר מותנה של 18 חודשים והתנאי הוא שבמשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר לא יעבור את העבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות שהיא פשע.
 - ג. פיצוי בסך 100,000 ₪ למתלוננת.
- זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ' תמוז תשפ"ב, 19 יולי 2022, במעמד הצדדים.